

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 53/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Ondrejom Sochorom, advokátom, Profesora Sáru 44, Banská Bystrica, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoCsp/2/2022-212 z 18. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého rozsudku vyplýva, že sťažovateľka sa v právnej pozícii žalovanej v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 14Csp/14/2020 svojou vzájomnou žalobou proti žalobcovi domáhala práva na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“) vo výške 1 157,05 eur. Okresný súd rozsudkom č. k. 14Csp/14/2020-162 z 28. júla 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) I. výrokom zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal proti sťažovateľke zaplatenia pohľadávky vo výške 2 314,09 eur z titulu zmluvy o úvere, II. výrokom zamietol vzájomnú žalobu sťažovateľky proti žalobcovi o zaplatenie sumy 1 157,05 eur z titulu uplatneného primeraného finančného

zadosťučinenia a III. výrokom nepriznal žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania. Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu v časti II a III výroku odvolanie. O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 13CoCsp/2/2022-212 z 18. augusta 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu v jeho II. a III. výroku a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti sťažovateľke v rozsahu 100 %.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Proti napadnutému rozsudku podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Základné otázky, ktoré bolo potrebné v konaní vyriešiť, a to či podmienkou pre priznanie nároku spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je uplatnenie konkrétneho nároku proti dodávateľovi alebo či stačí, že je žaloba dodávateľa proti spotrebiteľovi zamietnutá z dôvodu, že spotrebiteľ úspešne v konaní uplatnil porušenie konkrétnych povinností vyplývajúcich pre dodávateľa zo zákona č. 250/2007 Z. z., a či spotrebiteľ musí preukázať vznik ujmy, resp. spôsobilosť porušenia povinnosti dodávateľa privodiť mu ujmu, boli v konaní vyriešené nesprávne, a to dokonca arbitrárnym spôsobom.

b) Za nesprávny a arbitrárny považuje sťažovateľka záver krajského súdu, v zmysle ktorého k zamietnutiu žaloby žalobcu proti sťažovateľke nedošlo z dôvodu porušenia konkrétnej povinnosti v súvislosti s uzatváraním zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo strany žalobcu, resp. zo strany poskytovateľa úveru, ale z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Sťažovateľka v tejto súvislosti uvádza, že k zamietnutiu žaloby z uvedeného dôvodu došlo práve pre porušenie § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na uvedené je sťažovateľka toho názoru, že odvolací súd arbitrárnym spôsobom dospel k záveru, že nepreukázala, že by žalobca porušil ustanovenia zákona č. 250/2007 Z. z. alebo osobitných predpisov. Uplatňovaním pohľadávky zo strany žalobcu ako subjektu, ktorý nie je a ani nikdy nebol veriteľom sťažovateľky, došlo podľa sťažovateľky aj k porušeniu § 7 ods. 1 a 2 písm. a) a ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., pričom s uvedenou námietkou sa odvolací súd nezaoberal a ani žiadnym spôsobom v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal.

c) Za nesprávny a arbitrárny, nemajúci oporu v žiadnom z ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. považuje sťažovateľka právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve, a keďže sťažovateľka si žiaden takýto nárok neuplatnila, tak jej nemohol vzniknúť nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. Poukazujúc na právne závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7Cdo/80/2020 z 24. augusta 2022 a viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, sťažovateľka prezentuje právny názor, v zmysle ktorého pre priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie postačuje, ak spotrebiteľ aj v procesnom

postavení žalovaného sa v konaní úspešne bránil tým, že žaloba dodávateľa bola zamietnutá z dôvodu, že dodávateľ porušil práva alebo povinnosti ustanovené zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitným predpisom. Ani s touto argumentáciou sťažovateľky a rozhodovacou praxou, na ktorú sťažovateľka v podanom odvolaní poukazovala, sa odvolací súd žiadnym spôsobom nevysporiadal.

d) Odvolací súd síce v odôvodnení napadnutého rozsudku uvádza, že v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou má spotrebiteľ preukázať spôsobilosť porušenia povinností dodávateľa privodiť spotrebiteľovi ujmu, avšak už žiadnym spôsobom nešpecifikuje, ktoré konkrétne rozhodnutia súdov majú takúto ustálenú súdnu rozhodovaciu prax predstavovať. Z uvedeného dôvodu je rozhodnutie aj v tejto časti arbitrárne a nepreskúmateľné. V tomto smere sťažovateľka poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu č. k. 6Cdo/127/2017 z 30. januára 2019, v zmysle ktorého jediným predpokladom, ktorý § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. vyžaduje, že spotrebiteľ úspešne na súde uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby bola spotrebiteľovi privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Vzhľadom na uvedené je sťažovateľka tej mienky, že odvolací súd dospel arbitrárnym spôsobom k nesprávnemu právnemu záveru, že zákonným predpokladom pre priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je vznik ujmy spotrebiteľovi, resp. potreba preukázania, že porušenie povinnosti dodávateľa je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu z dôvodu arbitrárnosti prijatých právnych záverov, ako aj nedostatočného odôvodnenia, v ktorom sa krajský súd nevysporiadal so sťažovateľkou nastolenými odvolacími námietkami.

5. Ústavou vymedzená právomoc ústavnému súdu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ predtým, ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom (ďalej len „CSP“) ustanovenými procesnými úkonmi (m. m. I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

6. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu obrátila priamo

na ústavný súd bez toho, aby proti nemu podala dovolanie. V ústavnej sťažnosti uviedla, že právomoc ústavného súdu je daná a jej ústavná sťažnosť je prípustná, keďže sťažovateľka nemá iné opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré by jej zákon na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytoval a na ktorých použitie by bola oprávnená podľa osobitných predpisov. Mimoriadny opravný prostriedok v podobe dovolania sťažovateľka nevyužila, a to z dôvodu, že dovolanie podľa jej názoru nie je prípustné v zmysle § 420 CSP a ani dôvodmi podľa tohto ustanovenia podanú ústavnú sťažnosť neodôvodňuje a zároveň prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP vylučuje § 422 ods. 1 písm. b) CSP, keďže napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 1 157,05 eur neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy (1 160 eur v roku 2020).

7. Vychádzajúc z argumentácie uplatnenej sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti a z vlastnej ustálenej judikatúry, ústavný súd sa nemôže stotožniť s tvrdením sťažovateľky o nemožnosti podať dovolanie z dôvodu prípustnosti podľa § 420 písm. f) CSP. V prípade ústavnej sťažnosti tvoriacej predmet konania ústavný súd po dôslednom posúdení jej odôvodnenia konštatuje, že argumentácia sťažovateľky vo vzťahu k tvrdenému neoprávnenému zásahu do práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je založená na namietanej tzv. vade zmätočnosti konania (tvrdenie, že odvolací súd sa odmietol zaoberať relevantnými odvolacími námietkami sťažovateľky, arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, pozn.). Ústavný súd zastáva názor, že pred podaním ústavnej sťažnosti sťažovateľka mohla a mala namietat' porušenie svojich základných práv vadami arbitrárnosti a nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu v dovolaní, ktorého prípustnosť mohla odôvodniť na pôdoryse ustanovenia § 420 písm. f) CSP (pozri aj IV. ÚS 154/2020, II. ÚS 339/2020, III. ÚS 352/2021).

8. Ústavný súd si uvedomuje, že otázka posúdenia, či v konkrétnej veci sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v rámci takého konania do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Ústavný súd sa pri posudzovaní prípustnosti dovolania z pohľadu nutnosti jeho vyčerpania ako podmienky prípustnosti ústavnej sťažnosti (t. j. pri posudzovaní, či v konkrétnom prípade ide o účinný prostriedok nápravy) môže obmedziť výlučne na formálne posúdenie jeho prípustnosti. Dovolanie neprichádza do úvahy ako účinný prostriedok nápravy najmä vtedy, ak je na prvý pohľad zjavné, že dovolanie je v danom prípade neprípustné, napríklad preto, lebo to výslovne vylučuje procesná norma (napr. § 421 ods. 2 CSP, § 422 CSP a pod.). Ďalšou osobitnou výnimkou z pravidla o subsidiarite konania o ústavnej sťažnosti je situácia, ak sťažovateľ tvrdí a preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu patria na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

9. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavným súdom v situácii, keď nevyužila právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý jej zákon účinne poskytoval, t. j. nepodala dovolanie, hoci ho podať mohla a mala, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o individuálnych ústavných sťažnostiach (I. ÚS 336/2018, IV. ÚS 522/2020, II. ÚS 12/2021). Keďže uvedená argumentácia neodôvodňuje ani prípadný postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd indikoval dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti [§ 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde].

10. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu